

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2024

ROMANIAN

HIGHER LEVEL

Monday, 17 June
09:30 - 12:30

Citiți cu atenție cele două texte date și răspundeți la întrebările care urmează. Veți răspunde la toate cele trei părți. Toate răspunsurile trebuie scrise în limba română.

Maximum 100 de puncte

„În zilele noastre, în momentul în care aplici pentru un job, aproape indiferent de domeniu, una dintre cerințele generale este să fii adaptabil. E o cerință atât de vagă încât nu poți să nu te întrebi ce presupune, iar de obicei ceea ce îți imaginezi este diferit de viziunea angajatorului. De obicei, pentru angajator adaptabilitatea înseamnă să lucrezi peste orele de program, uneori și în week-end-uri, să fii capabil să duci mai multe sarcini la bun sfârșit în același timp, să lucrezi contratimp, să fii, de fapt, obedient și să te supui ordinelor fără să comentezi. Un angajat «adaptabil» devine cu timpul **un om bun la toate** care muncește și pentru ceilalți, mai puțin adaptabili.

Dar oare a fi adaptabil reprezintă o calitate? O trăsătură de caracter? Adaptabilitatea se învață sau pur și simplu o ai în sânge? Se vorbește despre adaptare și atunci când în viața unui om intervine o schimbare majoră. Un job nou este de bună seamă o schimbare căreia trebuie să te adaptezi. În momentul în care emigrezi într-o altă țară trebuie să te adaptezi unui loc nou, dar mai ales unei noi culturi, se spune de cele mai multe ori că «adaptarea e dificilă». Emigranți aflați la prima generație nu reușesc niciodată să se adapteze în totalitate, în schimb între copiii lor și nativi aproape că nu mai există nici o diferență, ei se nasc deja «adaptați». Totuși, există popoare, cum ar fi de pildă poporul chinez, care refuză adaptarea din principiu, cei mai mulți dintre emigranții chinezi ducându-și China de acasă peste tot după ei prin lume. Trăiesc în **comunități închise** și resping noua cultură, unii nici măcar nu se oboresc să învețe limba. Și în cazul românilor plecați, mulți nu reușesc să se adapteze, un lung cordon ombilical îi leagă în continuare de țară la nesfârșit. Se vorbește mult despre adaptare și în ceea ce privește noile tehnologii, cu cât înaintezi în vârstă îți este din ce în ce mai dificil să ții pasul pentru că lucrurile se schimbă mult prea rapid, în schimb generațiile mai tinere care cresc într-un univers al ecranelor și al realităților virtuale nu au nici o problemă de adaptare. Mai nou a apărut un trend al orașenilor care se mută la țară. Și aici intervine o chestiune de adaptare care presupune acceptarea unei vieți mai simple, mai liniștite și renunțarea la unele avantaje pe care un oraș mare ți le poate oferi. Dar să nu uităm că în urmă cu 50 de ani, în plin regim comunist, oamenii erau strămutați de la țară la oraș, primeau slujbe în fabrici și erau obligați să trăiască în apartamente de bloc, așadar procesul adaptării era exact invers. Mulți dintre ei nu s-au adaptat niciodată – au continuat să-și crească porci sau găini prin balcoane, **să se gospodărească exact ca la țară**, iar seara să iasă pe banca din fața blocului exact la fel cum ieșeau în satul lor la poartă, pe uliță.

Pînă la urmă, este bine să fii adaptabil sau mai degrabă e mai sănătos să te împotrivești schimbării, să-ți stabilești un set de reguli după care să trăiești toată viața? Societatea te respinge atunci când ești un inadaptat sau îți poți găsi locul tău? Un inadaptat este neapărat **un marginal**? (...) Să nu uităm că, în toată literatura de valoare și în filmele de succes, eroii sînt mai degrabă oameni inadaptați decît «adaptații» care de obicei sînt considerați conformiști și stereotipi. Iar figura inadaptatului se suprapune deseori peste cea a rebelului, a revoltatului care prin refuzul său de a se adapta schimbă, de fapt, societatea. “

Adina Popescu, *Ce înseamnă să fii adaptabil ?* (fragmente). Publicat în *Dilema veche*, nr. 1007, din 27.07 – 2.08. 2023

„Omul e, oricât ar încerca el să oculteze aspectul ăsta, o **ființă socială**. Ca să se simtă fericit, are nevoie de recunoașterea celorlalți, pe orice căi ar veni aceasta. În fond, suprema suferință a «inadaptatului» – și singura care îl face interesant pentru literatură – rezidă în dificultatea de a obține recunoașterea celorlalți pentru ceea ce este. Dacă nu am avea deloc, dar chiar deloc nevoie să fim recunoscuți de semenii noștri, atunci umanitatea ar fi, pur și simplu, un conglomerat de inadaptati, trăind fiecare, pe deplin împăcat, în propria fortăreață interioară. N-ar fi, cu siguranță, prea multă fericire în aceste fortărețe ale eului, dar n-ar fi nici întristare, nici suspin. Și, ca atare, nici creativitate. “

Alina PAVELESCU, *Eroism și adaptare* (fragment). Publicat în *Dilema Veche*, nr. 1007, din 27.07 – 2.08. 2023

ÎNTREBĂRI

PARTEA I

(30/100)

Răspundeți la întrebările următoare:

1. Explicați pe scurt următoarele cuvinte și expresii (redate îngroșat în text), folosind sinonime sau parafraze și ținând cont de contextul în care apar:

- a) *un om bun la toate*
- b) *comunități închise*
- c) *să se gospodărească exact ca la țară*
- d) *un marginal*
- e) *ființă socială*

(5 × 1 punct)

2. Prezentați pe scurt, cu propriile cuvinte, ce înseamnă, potrivit textului, să fii adaptabil, drept condiție generală pentru obținerea unui loc de muncă.

(5 puncte)

3. Descrieți pe scurt o situație menționată în text în care este nevoie de adaptare.

(5 puncte)

4. Prezentați motivele care, potrivit textului și propriei opinii, îi determină pe unii oameni să refuze adaptarea și să rămână legați de vechile realități ale existenței lor, chiar și atunci când ajung într-o situație nouă de viață.

(5 puncte)

5. Ținând cont de ideile regăsite în text, ca și de propriile cunoștințe și de experiența voastră, prezentați în ce constau provocările întâlnite de emigranți în noua țară, în care trebuie să se adapteze.

(5 puncte)

6. Ce rol are recunoașterea celorlalți în propria stare de bine? Exprimați-vă părerea, raportându-vă, totodată, la tema textelor și la situațiile și argumentele evocate în textele date.

(5 puncte)

PARTEA a II-a

(30/100)

Este bine să fii adaptabil sau mai degrabă e mai sănătos să te împotrivești schimbării, să-ți stabilești un set de reguli după care să trăiești toată viață? Societatea te respinge atunci când ești un inadaptat sau îți poți găsi locul tău?

Discutați această temă, în lumina textelor și exprimându-vă propria părere. (100-150 de cuvinte)

PARTEA a III-a

(40/100)

Scrieți un eseu în care să comentați, la alegere, unul dintre citatele de mai jos (a. sau b.) (aproximativ 300 de cuvinte):

a. *Nu supraviețuiesc speciile cele mai puternice, nici cele mai inteligente, ci cele mai ușor adaptabile.* (Charles Darwin)

SAU

b. *Omul este mai slab ca o floare și mai tare ca piatra.*

(citată din romanul Capătul drumului, de Liliana Corobca)